

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 50 »
 Hol-ben na. noz. arduva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 50 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség köziratok visszaadásra vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, decz. 14.

Szemle a felirati javaslatok fölött.

Előttünk fekszik a javaslatok egész tömege, telve eszmékkel, kívánalmakkal, szép szavakkal, de a mi legmeglepőbb, mert úgy tetszik, mintha a XVI. és XVII. század országgyűléseit hallanánk, telve a gravamenek egész csapatjával.

Az ellenzéki felirati javaslatok ezen jellege, tekintve azt, hogy az ellenzéki pártok ebben egyetértének; nem csak az ellenzék hagyományos politikájából származik, hanem ez jogos feljajdulása a nemzetnek, olyan feljajdulása, melyet megilletne, hogy a Felsőház füléhez jusson. Tények ellen nem lehet beszélni, nem lehet bizonyítani s a többség pártja csak lelkiismeretét akarja elaltatni akkor amidőn azt mondja a feljajdulásra: »nincs mit egymás szemére vetnünk.«

Meglehet, a kormánypártnak kevésbé van oka szemrehányást tenni, mert a választásokkal meg lehet elégedve. A választási elnökök hét kategóriája derekasan viselte magát. Mi azonban tiltakozunk a visszaélések ellen, kár, hogy tiltakozásunk elvész a pusztában és zörgetésünkre nem nyitják ajtó.

A kormánypárt pedig az ellenzék gúnyolódására cinikusan hunyorgat s minden szemérmert félretéve kezdi vindikálni magának a tiszta választást s azt mondja, hogy hiszen a sajtószabadság is meg volt tartva. Ez az utóbbi nyilatkozat hasonlít

ahhoz a felelethez, melyet egy barbár fejedelem tett a szomorú rokonság vigasztalására, hogy hiszen esztergályozott volt a karó s nem durván faragott, melybe kedves atyjok-fiát húzatta. — No hát köszönjük szépen a kormány szives jóindulatát, de már okosabban tette volna, ha tovább megy és azt mondja, hogy hiszen el volt rendelve a választás, — ez is éppen annyit ér, mint az a másik argumentum.

A kormány elvesztette előttünk erkölcsi hitelét régen, a múltban, jelenben s elvesztette a jövőre nézve is a midőn azt látjuk, hogy nincs is szándéka ezen a nemzeti önállóság elleni merényletet orvosolni.

A választás reformálását minden párt felemlíti, de a többség pártja bölcsen hallgat és úgy gondolkozik, hogy ő bizony a választások reformálásával nem rántja ki maga alól a pokróczot, mert jó egy kissé a szabad akaratot korlátozni, mert bizony még is meg talál történni a választások reformálásával, hogy Fenyvessy Ferencz ismét ellenzéki lesz, Kohlbach báró pedig fellép ellenzéki programmal Várnán. A főispánoktól meg Isten őrizzen akkor, — meg a szolgabíráktól. — A kormány szerint elég 800 ezer ember egy részét megvesztegetni s egy cseppet sem lenne raison 4—5 millió embernek juttatni ezt a keresetforrást.

Nagyon érthető az ellenzéki pártok csendes viselkedése. A nagy lárma úgy sem használna a nagy többséggel szem-

ben. Ez a nagy hang egy kődobás volna csak a lavina elébe. Csak hagyni kell, hadd csörtessen be minél hamarabb a lavina s temesse be azt az árkot, melyen keresztül a nép szívéhez juthatni. Csak vigyék a dolgot végtelenségig, hogy tettüktől megundorodjon minden ember s csupán arra ügyeljünk, hogy erejük érzetében el ne adjanak bennünket, hogy minket is magával ne ragadjon a piszkos áradat.

Addig, míg a választási cenzus megállapítva, leszállítva nincsen, a haza ügyét nem elegenden viselik, a haza ügye kevesek kezében van;

addig, míg a titkos szavazás be nem lesz hozva, a hivatalos presszió és a vásárlás mindig működni fog;

addig, míg a választás vezetése a hatalmon levők önkényére lesz bízva, a nemzet szabad akaratát mindig megcsorbítják, meglopják.

Még hátra van egy fontos feladat ez után. Azt a korrupciót kell megakadályozni, kiirtani, melyet a szabadelvűpárt vasút, adóelengedés, tenyész-állat, pénz és még az ég tudja milyen ígéretés által elterjesztett. Csoda, hogy jó időjárást nem ígért. — Meg kell tanítani még a népet, hogy a hazát önzetlenül szolgálja s a haza érdekét ne 10 frtos bankó hatása alatt szolgálja.

Csakhogy — *»könnyű a zsarnoknak a nép erkölcsét megrontani, de nehéz azt megjavítani.«*

Megkíséreljük!

Saint Hilaire.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A vipera.

— Biharmegyei emlékeimből. —

... »Az elővéd Ricsmaul vezérőrnagy parancsnoksága alatt; a 7-dik gyalogezred, a debreczeni 2. honvédhuszárezred 1-ső százada s egy nehéz üteg; az elővéd-tartalék élével reggeli hat órakor átkél a Sebes-Körözsön...«

Igy szólott a hadosztályparancs, de csak későn, napszállat után vették a honvéd-huszárok, kik a Nagyszalonta körül fekvő falvakban táboroztak.

Az első század parancsnoka Molnár Ákos kapitány volt, egy szép, pirosarcu huszártiszt, szelid sötétkék szemekkel s kiborotvált állal. — Éjfél után keltek a huszárok s midőn hajnalban a Nagyszalontától négy kilométerre fekvő Simeon erdőnél gyülekeztek, a tábornok ott volt már deres paripáján.

— Indulás pont hatkor. Molnár kapitány ur, ismeri az általános helyzetet és a menet-czél?

— Igenis tábornok ur.

— Én az elővédtartaléknál maradok. Figyelmesen földeríteni és folyékonyan előremenetelni! Kántor Illés ezredorvos a századdal együtt menetel, mert tavaly is a kigyócsipések következtében több katonát veszítettünk. A század, mint hírszerző különítmény, Ó-Palkán várja be rendelkezéseimet s ott tölti az éjszákát.

A század megindult s reggel kilencz órára

megérkezett Ó-Palka községhez, amikor lefújtak. Az aznapi gyakorlatnak valószínűleg vége volt, de el kellett készülni arra, hogy az utászszakasz a Sebes-Körözsön átvezető hid s a Bors-felé vezető vasút szétrombolására rendeletet kap, sőt arra is, hogy ellenséges járőröket kell visszaverni.

Majd ismét gyülekezést fuvattolt Molnár Ákos kapitány s aztán egy ifju ezredorvos lépett elő s a huszárokat figyelmeztette, hogy a földre ne heverjenek, mezitláb ne járkáljanak, mert ezen a vidéken sok mérges kurta kigyó leledzik s azok marása a sebbe ömlött méregmennyiség szerint az egészségre veszedelmes, sőt halálos is. A kigyó feje háromszögletű, hátul igen széles s azonnal megismerhető a hátán élesen kiváló zezugosan futó szalagról s az oldalvást lévő sötét foltokról. Majd így fejezte be az oktatást:

— Akit egy ilyen kurta kigyó megmárt, rögtön jelentesse nekem s míg én futó lépésben érkezem, a sebet mossa ki bőséges vízzel s a marást, ha teljesen ép az inye s ajka nincsen felpattogozva, szivja ki s a megmárt tagot a seb fölött szorosan kösse le.

— Lóró! oszolj! — hangzott a vezényszó s a huszárok a cigányzablánál vezetvén lovaikat, elszéledtek a faluban, két szakasz a szomszéd faluba ment, Bolza Pál gróf tartalékos főhadnagy vezénylete alatt.

Molnár kapitányt a főszolgabíróhoz szállították be, aki néki atyafi volt; főhadnagy ur Sreisingert a tanítóhoz, Király Dezső hadnagyot a jegyzőhöz, kinek szép lányai voltak. Csáki Ignác tartalékos hadnagyot Deutsch re-

gále-bérlőhöz, Imrédy tiszthelyettest egy gazdag oláh paraszthoz, az ezredorvost, akit a többi tisztek »hecc-káplán«-nak hívtak, a pópához.

Az ezredorvos, egy önmagával meghasonlott kedély volt, akinek idealizmusán az élet megboszulta magát, akit a sok szellemi munka fizikailag is megviselt, bár épen nem látszott rajta. Szíve kiégett vulkán volt, tilalmas és a testiség felé hajló, lélekemésztő vágyaktól petyhüdt. Ezernyi szerelmi kalandon ment keresztül, de azokra való visszaemlékezés — talán egyik kivételével — nem volt kellemesnek mondható.

A pápa a lelkész lak kapujában várta az ezredorvost, ki bemutatta magát.

— Kertészü Demeter, görög-keleti lelkész esperes — mondá a pap tiszta magyarsággal.

A két férfiú farkasszemet nézett egymással. Az esperest inkább tartotta volna az ember nyugdíjazott katonatisztnak, ha nem lett volna rajta a fekete talár s a veres öv, az ezredorvost pedig papnak, mert nem volt sem bajusza, sem szakála, ha nem viselte volna a huszár-ezredorvosok világoskék zubbonyát a három arany csillaggal.

A paplak négy szobából álló csinos, fehérre meszelt, bár vályogból készült ház volt, mely köré tiszta udvar és terjedelmes kert tartozott.

— Szívesen látom reggelire — mondá a lelkész — bár én nem vehetek benne részt, ünnepeink van s még ma misét kell olvasnom.

A kertben egy lugas volt, melyet vadszőlő és repkény futott be. A lelkész karon fogta az ezredorvost s a lugas felé indultak. E perczen

A félhivatalos harczi kedve.

A kormánynak nekibokrosodott félhivatalosa, mely eddig megfelelő anyagi támogatás fejében mindig hathatós szellemi támogatásban részesítette a különböző kormányokat, újabban szilaj kurucz kirohanásokat szokott intézni eddigi labenus kollegái, a bécsi lapok s a bécsi kormány ellen. Ezen önmegfeledkezésért a »Fremdenblatt«-tól kapott ugyan már néhány alapos leczkértetést, azonban, uti figura docet, nem sok fogantatja lett a jóakaratu intelemnek, mert a »Pester Lloyd« ismét csintalankodó kedvében van. Tegnap számában ugyanis ilyenforma elmékedéseket fűz az osztrák rendelkezési alap feletti vitához:

Szerényebben, sőt ugyszólván nagyobb lemondással rég nem beszélt még osztrák miniszterelnök, mint tegnap gr. Bádén, mikor az ő alig összeenyvezhető, hajóroncsos hasonlítható parlamentje a rendelkezési alap megszárazására tért át. Midőn Bádén a múlt év októberében, gazdag sikerektől körül sugárzott helytartói állásából Bécsbe ment, Ausztria belső fejlődésének irányt és utat szabni, határozott fellépéséből ítélve általános volt a meggyőződés, hogy meg van az az ember, a ki a kaotikus homályba a »Legyen világosság« teremő igéjét kiáltja és ezzel áldásos napfényt meghozza. Általánosan hitték, hogy meg van áldva a sorstól azzal, hogy megérhette a maga behatatlanságát, míg ma azt hiszi a világ, hogy — ha szabad így szólani — tuléte, lelte önmagát. A most elmúlt öt negyedév folyamán tekintélyesen alásüllyedt alakjának piedesztálja s ezen nagyságbeli fogyásnak érzete elegia hangokon szól meg beszédjében. Mit sem hallani már a »vezető kormány« büszke szavából, habár nemes önbizalommal emeli is ki Bádén, hogy a politikai sakkjáték játszmáját, bár nem minden húzás hoz is magával örömet, nem adja ki a kezéből. Oh a »vasmarok« nyomása megbénult már egy kevéssé, az idegek már nem elég erősek és mozgékonyak többé, vagy pedig, hogy a saktábla hasonlatnál maradjunk, gr. Bádén megelégszik azzal, hogy a kezdetben oly élénken vezetett pártit a változó konyk látás folytán remis sé tege. S ez bizonyosan jeles kezdet után igazán nagy kár. A dolog bibéje az állások gyenge felfogásában rejlett: egy-két figurát, mely a saját hadseregtől akció szabadságot kapott, az ellenfél állásának feláldozott az osztrák elnök és minden a tá-

madás előnyére ütött ki. De épen a döntő pillanatban aggodalom merült fel, hogy ezen figurákra talán később mégis szükség lehetne s ezzel aztán a győzelem reménye elpárolgott.

A cikk többi része a megejtendő választásokkal foglalkozik. Vázolva a töredékekre szakadt birodalmi pártokat, természetesen tartja, hogy Bádén onnan veszi a támogatást, a honnan kapja, az államezőlok elérésére.

Tanácsokat is ad a magyar félhivatalos az osztrák kormánynak, hogy erősíthetné meg a pozícióját az új választások után.

De hogy nem a Pester Lloyd lesz az osztrák kormány orákuluma ebben a dologban, az nagyon valószínűnek látszik.

A kabinet-iroda és az egi mandátum.

Mint jó forrásból értesülünk — írja az Egi Hiradó — a kabinet iroda kiváló érdeklődést tanúsít Lukács László pénzügyminiszter egi megválasztása iránt. Mint haljuk, kérdés intéztetett Bécsből a kormányhoz aziránt, hogy a petícióban panaszolt katonaszabadtással való korteskedés miként történt. Ha híven akarnak referálni a kabinetirodának, csak az lehet a válaszok, hogy bizony az megtörtént úgy, amint a petícióban előadva van.

Apponyi Ó-Budán.

A folyó hó 22-én tartandó ó-budai pótválasztás mind nagyobb hullámokat ver fel a kerület társadalmi életében.

Tudvalevőleg két jelölt küzd itt egymással: gr. Festeich Andor a muszáj jelölt és az egyesült ellenzék által felléptetett Beöthy Ákos, a nemzeti párt kiváló vezérémbere. Előbbi tegnap mondotta el lanyha hatás mellett programbeszédét, míg Beöthy Ákos mellett gr. Apponyi tartott gyújtó hatású, hosszabb politikai szónoklatot.

A beszédnek rövid foglalata a következő:

Két ok hozta őt az ó-budaiak közé. Első, hogy egy olyan jelöltreől van szó, ki egymaga egy sereggel ér fel; a második, hogy nemzeti érdekek megmentése forog kockán s ebben ez a kerület dönt. Vázolja ezután a két jelölt egyéniségét, a felléptetésük történetét. Végül utalva a választások alatt elkövetett törvénytelen erőszakoskodásokon, a választók megvesztegethetőségére a győzelem biztos reményében

hívja fel a kerület polgárságát, hogy adjon magához méltó példát az országnak az elvűségről.

Sok kilátása van rá, hogy az Apponyi szava nem lesz a pusztában elhangzó szózat!

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

B u d a p e s t, decz. 14.

A folyosók népe az Apponyi beszédével foglalkozott még ma is. Vajjon mi feleltetik rája Bánffy által? Mert sajátságos, hogy bármennyire hajtogassák is, hogy Apponyi idealizmusával nem lehet politikát csinálni, mégis ime, három nap óta semmi mással nem foglalkoznak a politikusok, mint éppen csak ennek a beszédnek a gondolataival.

Az elnöki jelentések után, Dániel Ernő miniszter javaslatot terjeszt be az északnyugati helyi érdekű vasutról és a kikötői illetékekről aztán Hegedűs Sándor mutatta be a Berger Ignác és Mezössy Béla mandátumának igazolására vonatkozó jelentéseket. Horánszky Nándor sürgős interpellációt jegyzett be, mely szerint a székely-udvarhelyi kerületben, a hol a nemzeti párti Tibád Antalt választották meg, az ellenzéki választókat hallatlan módon kinezák a csendőrök és a hatóságok.

Az elnök az interpelláció megtételét az ülés végére tűzte ki. Még Bethlen Balázs gróf referált néhány viczinális vasut engedélyezéséről. Benke Gyula pedig a zárószámadási bizottság nevében tett jelentést.

A napirenden levő fölrirati vitára elsőként Smialovszky Valér szólalt föl a kormánypárti oldalon s azzal kezdte, hogy a választásba egy oly veszedelmes momentum vegyült bele.

Szalay Károly: Az már igaz, így még so-hase vesztegettek.

Igen, folytatta Smialovszky, oly momentum, a melyről szombaton báránybörbe öltöztetett beszédek hangzottak föl. (Élénk derűltég.)

Báránybör bundába öltöztetett beszédek! — szólt közbe Szalay Károly — ez már új!

Megakarom vitatni a néppárt vádjait, folytatta a szónok. Az egyházpolitikát befejeztnek tekintette, de a néppárt új harcát támasztott s a felvidéken az izgatás terére lépett. Így például elhitették a néppel, hogy a polgári házasság csak három évig érvényes és hogy a liberális uralkodásnak az lesz a vége, hogy kötelezővé teszik a zsidóvállásra való áttérést. (Derűltég.) és a zsidók detronizálni fogják a

egy gyönyörű lány jött a kert felől szemközt. A legújabb budapesti divat szerint volt öltözködve, nyilván az érkezendő vendég tiszteletére, mert még nagyon korán volt. Világos, heliotropeszinű ruha engedte karcu terméteket bájait sejtetni, mely a nyakat szabadon hagyta, de azért a nyakból nem látszott csak egy falu, mert széles, rózsaszínű szalag körítette s a szalagról értékes arany-kereszt függött alá.

Ejnye, de helyes, crucifera — gondola az ezredorvos, aki üres óráiban növényeket, vadvirágokat, leveles mohokat gyűjtött.

A pápa leánya volt. Az öreg lelkész bemutatatta a jövevényt s azt mondá, hogy a lány menyasszony, jegyese teológiát tanul Aradon. A szép fáta elpirult.

Nálunk t. i. a pap, mielőtt felszentelnék, házasságra léphet, de csak egy ízben nősülhet s csak szüleányt vezethet oltárhoz — mondá a pap.

A szép fáta is tökéletesen birta a magyar nyelvet. Hívták pedig Iconiának s lehetett tizenyolcz-tizenkilenc éves, ha nem kevesebb.

A pápa kérdezte az ezredorvostól: milyen a vallása, mire ő azt mondá, hogy római katolikus és még életében nem látott görög szertartású istentiszteletet, amire a pápa meghívta őt a lithurgikára.

Az ifju ezredorvos komolyan bólintott fejével. A szép fáta odanézett az ezredorvos kezére, talán megtudandó, szabad-e még az ifju szíve? Az ezredorvos is a fáta szép, rózsás-körmű ujjait nézte: azoknak egyikén karikagyűrű csillogott.

A szerető asszony az érdemjel, melyet a Mindenható tűz föl a férfi keblére s kiváltságosává teszi — gondolá az ezredorvos, akinek eszményi gondolkodása a görögök felé repdesett vissza.

Ekkor megszólalt a harangok ércnyelve, a pápa s az ezredorvos a templom felé indultak, ott az esperes bemutatatta neki a dászkalát, míg ő a sekrestyébe ment.

A dászkal — szintén tökéletes magyarsággal — elkezdte magyarázni a templom berendezését, mintán beléptek. Olyan furesán érezte magát az ifju, ki ekkor volt először szakadár templomban. A szentélyt a hajótól képviselő választotta el, melyen három ajtó volt, melyek közül a középső lefüggönyözve állott. Az állványon képek voltak, a középső ajtó éjszaki oldalán Mária képe, karján a kisded Jézussal, déli oldalán Jézus mint igaz Bíró, ott volt még szent Miklós myriai csodatevő orok képe és még sok-sok kép, mint egy képekből összeállított szentírás. Az ifju ezredorvos tekintete ott pihent a szoleán, melynek két szelén a könyvállványok előtt helyet foglalt a dászkal és a segédtanító.

Az istentisztelet kezdődött. A pápa oláh nyelven mondotta a szokásos kezdet imáit és az áldást, melylyel a Szentháromságot dicsőítette.

Dicsőség a szent egy-valóság, elevenítő és feloszthatatlan szent Háromságnak: az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek . . .

Azután a Szentlélek malasztját és segítségét kérte a következő imával:

Mennyei Király, Vigasztaló! igazságnak Lelke! ki minden jónak kutfeje és az életnek megadója, jöjj és lakozzál bennünk és tisztíts meg minket minden szennytől és üdvözíts, Jó-ságos! a mi lelkeinket . . .

Azután a háromszor szentet kezdték énekelni orgonakiséret nélkül a karzaton. Az ifju, ki egy betűt sem értett a szertartásból, meghattotta az édes, lágy, áhítatgerjesztő dallam, mely olyan volt, minha a felhőkből szakadna le az a harmat, mitől a szív zuzott sebei beforranak, a remény virágja kihajt . . . »Szent Isten, szent Erős, szent Halhatatlan! irgalmazz nekünk« . . .

E perczen a napos tizedes lépett be a templomba, feltett csákovával és ijedt ábrázattal jelentett valamit az ezredorvosnak.

Az ezredorvos rögtön távozott. Odakint két felnyergelt paripa nyughatatlankodott. Az egyikre az ezredorvos pattant föl, a másikra a tizedes és gyors ügetésben száguldottak a szomszédos kis oláh község tornyának irányában, hol Bolza gróf emberei tanyáztak.

És hol csipte meg? — kérdé az ezredorvos az altisztet.

A lábát, jelentem alásan, a térdkalács alatt, mert nem volt csizma Grenyó őrmester uron. A kigyót aztán agyonverték.

Tizenöt percz mulva ott volt az ezredorvos az őrmester kvártélyán, de már későn érkezett. A nagy, herkulesi erejű, alig huszonnolcz éves fiatal ember meghalt. A vipera méregfogai valamelyik nagyobb vívó eret kar-

királyt. Eleintén — ugymond — mi is neve-
tünk ezen, de aztán láttuk az eredményt és
ezen elszomorodtunk.

Szalay Károly: Mert mivel, hogy igen sok
pénzbe került a kormánynak. (Derűtség.)

— Azután a néppárti agitáció a leányo-
kat és asszonyokat vette elő azzal, hogy azok-
nak is muszáj elhagyni vallásukat. Az agitáció
akkora volt, hogy a hatalom akár mindennap
mártirokat csinálhatott volna a néppárti urak-
ból, ha erőszakoskodni akart volna. (Kaczaj a
néppárton.) A nyitrai választás után új takti-
kát vett elő a néppárt, ha az erejüket neme-
sebb dolgokra fordították volna...

— Vagyis, ha a kormánypártra szavaztunk
volna, szült közbe egy néppárti hang.

— Figyelmeztetem Lepsényi képviselő urat,
ne szóljon közbe, zugott rá Szilágyi elnök:

Hosszasabb zaj után Smialovszky elmondta,
hogy öt két ízben egyhangulag választották meg
kerületében, de most a mikor megjelent ott, a
falvak előtt asszony — amazonok hadserege
állott elébe és nem bocsátotta be; így aztán...

— Sokkal többbe került a választás! je-
gyezte meg Hentaller Lajos.

— Így aztán, folytatta a szónok, akkora
terrorizmus fejlődött ki, amely ellen a legerő-
sebb föllépés is csak jogos önvédelem volt.
(Zaj.) Különben azt hiszi, hogy az ideai választás
nagyon is szép választás volt, volt volna...
(Zajos derűtség.) Ő katolikus, se nem sza-
badkőműves, se nem tartozik semmi alliansz-
hoz...

Polónyi Géza: Elég, ha Bánffyhoz tartozik.
Semmi kozmopolita testülethez; de állit-
hatja, hogy a néppárt szombati szónoka a leg-
nagyobb cinizmussal járt el, a mikor éppen ő,
a ki az agitációk megindítója és mozgatója
volt, vádolja a kormánypártot választási visz-
szaélésekkel. A fölrati bizottság javaslatát el-
fogadja. (Eljenzés jobbfelül.)

Molnár János félremagyarázott szavai
helyreigazítása címén kijelentette, hogy ő igen
is szigoruan elítéli a vesztegetést, de szintoly
szigorúsággal a speciálisan magyar visszaélé-
seket is.

Sághy Gyula kiváltképp azt fejtegeti, hogy
azokkal az elvekkkel, a melyekre mint alapra
támaszkodik a liberális kormány s a melyek-
től nevét is vette, mindenképpen ellentétben
van a mai kormányzati rendszerrel: akár a köz-
szabadsági jogok gyakorlását tekintjük, akár a
politika egész menetét. Liberálisizmus-e a vesz-
tegetés, hatósági erőszak, csendőrszurony, ka-
tonafegyver alkalmazása a választókon, liberá-
lizmus-e a szavazatok irtása, az erdélyi kerü-
leteknek előrelátó megvásárlásai, liberalizmus-e

czoltak ki s a halál egy fél óra alatt bekövet-
kezett.

Az ezredorvos bement a főhadnagyhoz,
aki a jegyzőnél volt szállva, megírta a jelen-
tést az ezredparancsnokságnak s az orvos fő-
nöknek. A jegyző azután meghívta őt egy po-
hár borra s elkvaterkázta feltizenkettőig, ami-
kor az ezredorvos Ó-Palkára sietett, bár az
öreg jegyző váltig marasztalta ebédre is.

Nem maradhatok, az esperes urnak meg-
igérttem, hogy nála ebédelek, — mondá az
ezredorvos.

— Otthon van a szép Iconia! — kérdé a
jegyző.

— Otthon van.

— Akkor nem marasztalom. Nem látta
annak a leánynak még a nyakát? Ha nem,
akkor nézze meg. Azt mondják, hogy valami
remek, gyönyörnél gyönyörebb. Olyan fehér,
mint a frissen esett hó és sima, mint az ala-
bastrom. A főszolgabíró olyan szerelmes belé,
mint egy — daemon...

— Igen, valami sült parasztnak, aki oláh
és vagyonos, a fiával, de a fáta nem szereti
ám a völgyényét, hanem a főszolgabíró. Az
apja, ki szintén jómódu szülei után, nem
akarja odaadni magyar embernek és a fő-
szolgabíró anyja is, aki erdélyi mágnás-hölgy,
szintén ellenzi a házasságot...

Az ezredorvos kezét fogott az öreg jegy-
zővel, üdvözölte a főhadnagyot és visszalova-
golt Ó-Palkára. (Vége köv.)

az üldözés, a miniszterelnöki jelölés, liberaliz-
mus-e az, hogy a kormánypárt nem a nem-
zetre támaszkodik, hanem mindent fölülről vár,
még pártvezért is? Csodás, hogy éppen Pulszkyt
küldte a kormány az ő választásainak védel-
mére. Vajjon színvak-e Pulszky, avagy megfe-
ledkezett-e a maga bácskai és mosonmegyei
választásairól? Olyan ez, mint a mikor a tol-
vaj kiabálja: Fogják meg! Fogják meg! (Moz-
gás.) A vesztegetésre nézve kormánypárti utal-
ványokat olvasott föl, a melyek szerint egy-egy
választónak egy-egy napi élelemre 20—20 frtot
utalványoztak. Igazán csuda, hogy a magyar
nemzetben még nem hódít az anarkia. Kalapot
kell emelni a nemzet előtt, a mely bebizonyit-
totta, hogy sokkal több benne a jogérzet és a
törvénytisztélet, mint a politikai vezetőiben.
Apponyi fölrati javaslatát pártolja. (Eljenzés
és taps a baloldalon.)

Az elnök öt percze fölfüggeszti az ülést.
A szünet után **Berzeviczy Albert** ült az
elnöki székre s nagy érdeklődés mellett **Abrányi**
Kornél kezdett beszélni, kijelentve, hogy mint
pártonkívüli, teljes objektivitással fog nyilat-
kozni, első sorban a külügyi passzusnak a trón-
beszédből való kimaradásáról.

Hogy a trónbeszédből a külügyi helyzet
passzusa kimaradt, azt többféleképp magyaráz-
ták. A többség válaszfelirata ezt részben tisz-
tázta. Részletesen nyilatkozik a külpolitikáról s
fejtegeti, hogy Magyarországnak különös érdeke
a világalom ellen való küzdés. Ezeréves mul-
tunk is egy nagy küzdés a világalomra való
törekvés ellen. Ezek a világalmai eszmék a
katolikus és a szláv világalmai eszmék. A
pánszlávizmustól nekünk addig, míg csak nem-
zetiségi eszme, nem kell tartanunk, csak azóta
félhetünk, mióta kath. szláv világalmai eszmévé
vált.

Áttér azután a gazdasági kiegyezésre és
főképp a kvótára. (Halljuk!) Főképp a kvótát kell
hidegvérrel és előrelátással megoldanunk, mert
a kiegyezést vagy megkötjük, vagy nem, de a
kvótát meg kell állapítanunk egy esetben.

Közbeszólás: Miféle esetben?

Abrányi: Ha korona dönt.

Ivánka Oszkár: Ha a korona igazságtala-
nul dönt, nem kell elfogadni.

Abrányi: Akár elfogadjuk, akár nem, bele
kell nyugodnunk. Nekünk számítanunk kell azzal,
hogy Európa miként van informálva. Ellensé-
geink azzal szegeznek a feyvert mellünknek,
hogy 67-ben, midőn teljesen deszolólt állam
voltunk, akkor a 30:70% kvóta igazsá-
gos volt. De azóta mi tulszárnyaltuk Ausztriát
s így ez a kvótaarány most nem igazságos.
Zajos közbekiabálás a szélsőbalról.

— Eláll! eláll! Nem szégyenli magát?

Juszt Gyula: Menjen Bécsbe! Oda való
az ilyen ember! (Folytonos zaj.)

Elnök: Figyelmeztetem a képviselő urakat,
hogy ne zavarják a szónokot.

Abrányi beszédét folytatni akarja, de a
szélsőbal folytonos eláll! eláll! kiáltással za-
varja.

Elnök: Névszerint fogom megszólítani a
képviseelő urakat.

Juszt Gyula: Menjen Bécsbe!

Abrányi: Nekem itt van jogom beszélni
ebben a Házban és semmiféle közbeszólás, zaj
nem fog attól visszatartani, hogy meggyőződés-
emet kimondjam. (Eláll! Eláll!)

Hentaller: Ki beszélt egyszer Tisza Kál-
mán cserebőréről.

Abrányi: Akkor ép úgy elragadott engem
az ellenzéki szenvedély, mint most önöket.
(Óriási zaj. Gunyos taps a nemzeti párton.)

Polónyi: Az a kérdés: szivarvágó, vagy re-
volver? (Derűtség a balon.)

Abrányi tovább folytatja beszédét, de Ma-
darász József, Lukács Gyula, Juszt Gyula és
az ellenzék folyton közbeszólnak: Renegát! Nem
ide való! Mikor a korrupcióról beszél, az el-
lenzék nevetni kezd. **Abrányi** folytonos zajban
beszél tovább.

Elnök többször csenget.

Abrányi tovább akar beszélni az óriási zaj-
ban, de végre is nem engedték szóhoz jutni.
Közbekiáltották: Hazaáruló! Mikor végül kije-
lentette, hogy a kormány feliratát elfogadja, az
ellenzék fülsiketítő »Hoch«-ozásban tört ki. **Elnök**
folyton csenget.

A csendőrök brutálitása.

A zaj lecsillapulta után **Horánszky** ter-
jesztette elő interpellációját a székely-udvar-
helyi képviselőválasztás ügyében. Felemliti, hogy
a községekből a csendőrök 50—60 embert ösz-
szefogdostak; kinozták, vallatták, hogy miért
lettek ellenzékiek; mit kaptak azért, mert az
ellenzékre szavaztak.

Perczel Dezső belügyminiszter azt vála-
szolta az interpellációra, hogy megvizsgálja az
ügyet s igazságosan fog intézkedni.

Fegyelmi vizsgálat egy előljáróság ellen.

— Gyönyörű közigazgatás. —

A nemrég lezajlott képviselőválasztásnál
a nagyszalontai választókerületben a szabad-
elvű párt bukását igen elősegítette a vármegye
gondatlansága, a mely által **Sarkad** község és
környékének olyan rossz utai vannak, hogy kü-
lönösen őszi és téli időben járhatatlanok. Erő-
sen zugolódott is a lakosság e miatt, sőt a
kormánypárti jelölt egyik czifra szavu korte-
sének oda kiáltották:

— Ne tartson bennünket szóval, hanem
csináltassák meg az utunkat s a kormánypártra
szavazunk!

Az utakon kívül, mint levelezőnk írja
Sarkad község egész közigazgatása van, a mi-
hez fogható alig találui még a megyében. Kü-
lönösen azon csodálkoznak, hogy a járás fő-
szolgabírája: **Nagy Márton**, akit pontos, eré-
lyes tisztviselőnek ismernek, eddig még nem,
csinált rendet Sarkadon.

A közköltő igen magas s daczára a jár-
hatlan utaknak, az utadót szigorral bajtják be.

A község ügyei is ugy vannak, mint az
utak, a legnagyobb rendetlenségben. A folyó
évre, daczára, hogy már december van, még
nincsen összeállítva a község költségvetése,
sem a közköltő kivetésével nem készült el az
előljáróság. Rendes körülmények között pedig
már az 1897. évi költségeloirányzatnak is ké-
szen kellene lenni s beterjeszteni jóváhagyás
végett. De mindezeknél még különb az a kör-
ülmény, hogy az 1895. évről máig állították
össze a zárszámadásokat s így a megye köz-
ponti számvevősége természetesen még nem is
vizsgálhatta felül.

Mindezek olyan menthellen, botrányos ha-
nyagságok, hogy nagyon is elérkezett az ideje
a tarthatatlan állapot rendezésének.

Vasárnap, december 13-án izgalmas ülése
volt a község képviselő testületének. Eles bírál-
lat alá vették az előljáróság működését, s
végre is egyhangulag elhatározták, hogy az
egész községi előljáróság ellen fegyelmi viz-
gálatot kérnek.

A község lakossága körében izgalmat oko-
zott a képviselő-testület határozata.

UJDONSÁGOK.

* **Köszönet.** Főmagasságu dr. Schlauch
Lőrincz bíbornok-püspök ur az idén is érezteté
a kir. kath. tanítóképezde növendékeivel atyai
jóságát és nekik 50 forintot küldött karácsonyi
ajándékkal, amelyet a megajándékozottak nevé-
ben hálásan megköszön. Nagyvárad, 1896. decz.
14-én. *Az igazgatóság.*

* **Uj katolikus kör.** A m. kir. belügy-
miniszterium a b a r c z i róm. kath. olvasó-
egyesületek alapszabályait a jóváhagyási zára-
dékkal ellátta.

* **Személyi hir.** S z u n y o g h Péter alis-
pán tegnap hivatalos ügyben a fővárosba
utazott.

* **Andrássy szobra.** **Andrássy Gyula** gróf-
nak, a nagy államférfiúnak emlékéért szobor
fogja hirdetni a fővárosban. Ez a szobor arra
a hatalmas térre jön, mely az új országház és

az igazságügyi palota közt elterül. Az óriási teret tavasszal fogják parkká átalakítani és a szakértők akkor jelölik ki a szobor helyét. A szobrot magát Zala György mintázza, a ki a nemzetközi pályázaton első díjat nyert. A szobor életnagyságban már készen van, de tavaszra elkészül a nagy minta, mely Andrássyt kedves lován örökíti meg. A lovas szobor hét méter magas lesz.

* **Művészek Váradon.** A múlt héten két fiatal művész is tartózkodott Váradon. Az egyik Szt.-László és Szaniszló-szobrok, valamint a néhány hónap mulva a fölemelt szentélyt ékesítendő fehérvármány oltár alkotója — **Tóth István**; a másik, ötven művészeinek egyik legkiválóbbja **Link István**, a ki a Szent-László hermát s a muzeumban őrzendő gyönyörű kelyhes csattot hozta vissza, melyek a kiállítás tartalma alatt az iparszobor egyik legszebb helye, — pompás pavillonocskában dícsérték mesterüket. E két utóbbi műtárgyra, melyek holnapról kezdve a muzeumban fognak őriztetni, különösen felhívjuk a közönség becses figyelmét, amennyiben azok közül az egyik a **legszebb XVI. századbeli magyar kehely** mesteri utánzata, amely az 1884-iki ötven műkiállítás emlékére készült, ezüsből, igazgyönggyel, sodronyománczczal, drágakövekkel, a másik részben régi magyar mintára készült **pluviale-csatt**, Szt.-László egykor váradai, most győri hermájának mellszobrának képével van ékesítve s meg b. Ipolyi püspök székfoglalásának művészi emléke. A két tárgy a nagyterem középső üvegszekrényébe kerül, az aranykereszek és egyéb ékszerek közé, amint az különben a katalógusban is ki van tüntetve.

* **A vegyes felülvizsgáló-bizottság megalakítása.** Az 1897. évben működő állandó vegyes felülvizsgáló-bizottságokra vonatkozó rendeletét már kibocsátotta a honvédelmi miniszter. A Nagyváradon működő bizottság polgári elnöke **Beothy László** főispán, helyettes polg. elnöke **Szal Ferencz** kir. tanácsos polgármester. A bizottság január 8-án, február 10-én, márczius 4-én, április 7, május 7, június 10, július 13, augusztus 3, október 18, november 11. és december 9-én fog egybeülni.

* **Amire kevés a pénz.** A Pecze szabályozása, ugy látszik azoknak a függőben levő kérdéseknek a számát fogja szaporítani, amelyek Nagyváradon már hosszú évek óta felszínre vannak, de egy lépéssel sem haladtak tovább az ügyben. A kultur-mérnökség azzal küldte vissza a szabályozási terveket, hogy a polgármester hozzon rá határozatot. Az egész dologra nézve a leghelyesebb, ha az ügyet továbbra is meghagyják függő kérdésnek, mert a kivétel elé éppen olyan fontos akadályok gördülnek, mint — a színház építése elé. A Pecze szabályozás költségeit a főmérnök 90 ezer forintra vette fel, de olyan számítással, hogy a Kommedáns-réten egy hold föld vételárát 200 frttal számította, pedig ennek kétszeresét kell a földekért fizetni. A szabályozás céljaira pedig még alig van 40 ezer frt alap. Ilyen körülmények között le kell egy időre mondanunk a Pecze szabályozásáról. Célyszerűbb is lesz az egész kérdést a csatornázással egyidejűleg megoldani.

* **A városi tisztviselők fizetés-emelése.** A városi tisztviselők fizetés-emelésének ügyét, tudvalevőleg azzal adta vissza a közgyűlés a jogügyi és pénzügyi szakbizottságnak, hogy a tanítók, számtisztek és egyesek által beadott kérvények figyelembe vételével újabb javaslatot készítsen. A kérvényezők száma ismét szaporodott. **Gerő Ármin** I. alkapitány adott be folyamodást, a melyben nem tartja méltányosnak, hogy az ő fizetését nagyobb összeggel nem emelik. A kérelmet az iratokhoz csatolva, szintén kiadják a jog- és pénzügyi szakbizottságnak.

* **Az első jogász-matiné.** A nagyváradai jogász-ifjúságtól ügyes gondolat volt a matinék rendezése. Igazolja ezt az a nagy számban összegyűlt közönség, mely rokonszenvvel fogadta az emelvényre lépő közreműködőket. **Gyenge Béla** elnök talpraesett megnyitó beszéde után **Tátray Kálmán**, **Jakab Ödön** »Kedves család« című monológját adta elő. A közönséget nem egyszer keltette derűltégre jókedvű és minden tekintetben sikerült előadásával. Utána **Jakobi Andor** »A múlt bűne« czímen nagyobb esszét olvasott fel, melyben a nőemancipáció helytelenségét mutatta ki sikerült indokolással. A közönség élvezettel hallgatta végig a felolvasást, mely a szerző olvasottságáról tett tanúságot. **Krüger Aladár** »Kurucz nótái«-ban gyönyörködött a közönség, bár a tehetséges ifju által elérni kívánt hatásból sokat lement, a műveket felolvasó kollégája által nem a legnagyobb rokonszenvvel megirt bevezetés. **Moldoványi Gyula** »Vergődés« című hosszabb elbeszélése, melyben a reménytelen szerelemmel foglalkozott, kiváló hatást ért el. A matiné kimagasló része volt **Gara Ákos** szavalata. **Kiss József** »Rab asszony« című költeményét szavalta el bravúrral s magas színvonalon álló szavazatot zajosan megtapsolták. A matinét **Kerényi Miklós**, Nordau után közvetlenséggel megirt »Képek a messze jövőből« című felolvasása zárta be. A szellemes értekezés nagy tetszést aratott. Mint halljuk, az elért siker által ösztönözve, rövid idő alatt ismét rendeznek egy matinét.

* **Az Érmellék bajai.** A napokban megemlékeztünk a az Érmellék négy községének veszedelméről, mivel az árviz elrontotta még jobban, sőt járhatatlanná tette az utakat s a hidakat elsodorta. Szentjóbbról írja most levelezőnk, hogy az utakra nézve, a csoportosított érdekeltek községek a jövő évi költségelirányzat megállapítása végett a napokban összegyűltek. A gyűlésen határozatilag kimondták, hogy az öt csoportosított utvonala egy utmesteri állást rendszeresítenek, 400 frt fizetéssel és 200 frt fuvarbérrel, a mely összeget csoportosított utvonala községei fizetik. Kimondták továbbá, hogy a szentjóbbról csoportosított utvonalon egy utkaparót alkalmaznak évi 60 frttal. A jövő évben az utakon csupán a földmunkákat készítik el s a kavicsolást egyelőre nem bírják eszközölni, mert a hidak mind vagy tönkre vannak téve, vagy elsodorta egészen az ár. Első sorban tehát a hidak elkészítése veszi nagyon is igénybe a községek pénztárát.

* **Iparhatósági megbizottak választása.** A rendőrkapitányi hivatal a következő hirdetményt adta ki: A volt földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter 52211/1885. sz. kőrendelete értelmében 1897-ik esztendőre iparhatósági megbizottaknak a városház közgyűlési termében eszközendő választására határidőül f. é. december 27-ik napjának d. e. 1/2 óráját kitűzve, erről az érdekelteket azzal értesitem, miszerint választói joggal bírnak Nagyvárad-város mindazon kereskedői, gyárosai, iparosai, ez utóbbiak tekintet nélkül arra, hogy képesítéshez kötött mesterséget űznek-e, vagy nem, kik a már hivatalosan összeállított s a törvényes határidőig közszemlére kitett s felszólamlással senki által meg nem támadott névjegyzékekben foglaltak; választhatók pedig a fentiek közül mindazok, kik az 1895. esztendőben legalább 8 frt III. osztályu kereseti adót fizettek; amennyiben pedig Nagyvárad-város egyszersmind szolgabírói székhely, összesen 40 iparhatósági megbizott választandó és pedig 20 Nagyvárad-város első fokú iparhatósága, 20 Biharmegye központi fősolgabírói hivatala mellé. Nagyvárad, 1896. december 12-én. Ifj. Rimler Károly, rendőr-kapitány.

* **Tűz a dernai gyárban.** Pár nappal ezelőtt megemlékeztünk a felső-dernai aszfaltgyárban történt tüzesetről. Mint ujabbban értesülünk, a tűz nyolcz gudrony-kazán fedézetét pusztította el. A kár mintegy 2 ezer frt. A

község lakosai és a munkások a tüzet Isten ujjának veszik, mert a gyár vezetői és intézői semmi figyelemre nem méltatják az egytől-egyig r. kath. vallású munkások vallásos érzelmeit. A millennium nagyobb dicsőségére még Szent István napján is dolgoztattak a gyárban s akadályozták a szegény embereket vallási és hazafiúi kötelességeik teljesítésében. Így van a többi ünnepeken is; Urnapján, Urunk menyemenetele ünnepén, Boldogasszony fogantatása napján nem tarthatja egy munkás sem az ünnepét, mert ha nem dolgozik, elveszti a kenyérét.

* **Jegyzőválasztás Hajdu-Bagoson.** A napokban ment végbe a jegyzőválasztás Hajdu-Bagos községében. Több pályázó közül nagy szótöbbséggel **Fibik István** járásírnokot választották meg.

* **Névmagyarosítás.** Lindenfeld Miklós bihar-diószegi illetőségű nagyváradai lakos vezetőknévénél »Markó«-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

* **A mezei munkások összeírása.** A földmivelésügyi miniszter elrendelte, hogy Nagyváradon és Biharmegyében írják össze a mezei munkásokat és munkaadókat. Az összeíráshoz rovatos nyomtatványokat küldött a miniszter s az összeírással a tanács a rendőrkapitányi hivatalt bizza meg.

* **Postai küldemények lefoglalása.** A belügyminiszter kőrendeletben tudatja, hogy a postai küldemények közigazgatási végrehajtását megszorította. A jövőben kézbesítés előtt többé le nem foglalható a küldemény, csak akkor, ha az illető nevére szóló küldeményt már átvette. — Egy Biharmegyében felmerült konkrét eset alkalmából értesíti a kereskedelemügyi miniszter a vármegyét, hogy a távirati átvételi elismervények csak a törvényszékek körébe tartozó bűnügyekben adhatók ki a vizsgálat céljaira, míg polgári és fegyelmi ügyekben, vagy vétségekben a távirahivatal nem ad semminemű felvilágosítást.

* **Dante ereklyék a Pokol-ban.** Nagy vonzóerőt és érkekeséget sikerült kölcsönöznie a Pokol-körkép igazgatóságának a maga vállalatának. Egyik hivatalnokja ugyanis, a ki jelenleg Flórenczben időzik, a hol a Poklot legközelebb kiállítják, kieszközölte Flórencz város tanácsától, hogy az ottani Dante-muzeumban őrzött ereklyéket arra az időre, míg a kiállítás Flórenczben tart, a vállalat számára átengedje, hogy ez azokat az új körkép palotának egyenesen erre a célra készült helyiségeiben közszemlére állíthassa.

* **Egy szélhámós nő elfogatása.** Nem régen egy körözés jelent meg a hivatalos rendőri közlönyben, a mely szerint elegáns kinézésű, szép nő: Grün Karolin hollétét szeretné a rendőrség tudni. A körözvény szerint különös ismertető jele, hogy »feltűnően apró, kis barna kezei« vannak. A hol lehetett, lopott s az előkelőt adva, befurakodott igen jó családokba. A hol sejtette, hogy szép lány van a háznál s azonfelül olyas valami is akad a jó ebéden vagy vacsorán kívül, amit elemelhetne, azt a házat különös előszeretettel kereste fel. Elegáns, bájos megjelenésével be tudta magát a családba hizelegni, a hol örömpresve jelentette ki, hogy »öcsce« valahol megpillantotta a házi kisasszonyt s nagyon kedvesnek és szeretetreméltónak találta s őt kérte fel, hogy nevében kérje meg a házikisasszony kezét. Nyomatékkal mindig hozzátette, hogy ez a frigy neki legnagyobb örömet okozna s abban a perczen, mikor az eljegyzés megtörténik, kész az öcsce javára 150,000 frtot deponálni. Ez az ajánlat persze, olyan biztos megjelenéstől, mint Grün Karolina, soha sem tévesztette el a hatását. Az özsonna, vacsora persze sohasem maradt el, néha pedig, midőn »pillanatnyi« pénzzavart színel, ebből a bajából is előzékenyen kisegítették. A nőlegény azonban soha sem került elő. A fővárosból kitiltották a jeles firmát s így a vidéken folytatta a szélhámósokodást. A napokban Egerben elfogták. A kis kéz lett árulója. Előbb merészen fellépett a rendőrkapitánnyal szemben s elcsapatással fenyegette, utóbb aztán örültséget tettett. Elszállították Kassára.

* **Rejtélyes öngyilkos.** A bánffy-hunyadi főszolgabíróóság értesítette a nagyváradai főkapitányt, hogy december 8-ikán egy ismeretlen 22—24 éves középtermetű, erőteljes, rövid fekete haju és feketeruhájú fiatal ember a kolozsmegyei sztánai vasúti állomásnál a vonat elé vetette magát. A vonat elvágta fejét és szörnyet halt. A fiatal embernél egy czédulát találtak, a melyre »Martin« czim volt fölírva, azonkívül egy czim nélküli levelezőlapot, a melyen czeruzával írva azt kéri, hogy egyszerűen temessék el. Azonkívül azt írja, hogy neki egyik budapesti bankban egy millió forintja van elhelyezve a Kossuth szobor alapjára. Valószínű, hogy a szerencsétlen örült volt.

* **Lovarda.** Volpi nagypiaczi lovardájában tegnapelőtt este érdekes műsor mellett tartott meg az előadás s az igazgató a költséget nem sajnálja, csak hogy a nagyváradai közönséget kielégítse. Először lépett fel tegnapelőtt a Dumer August a Wulff cirkuszából, igen mulattató mutatványokkal. Mstr Jenő mint Jokey igen ügyesen végzi mutatványait lovon. — Flóra k. a. ki a Károlyi lovardából néhány előadásra szerződött, igen érdekes mutatványokat produkál. Tegnap szép közönség látogatta az előadást; az új szerződött tagok mind elsőrangú művészek s most a t. olvasóink meg lesznek elégedve, mert az igazgató a tisztelt közönség kívánságának eleget tett. Ma este újra szép műsor lesz s felhívjuk erre a t. olvasóink b. figyelmét. Mindennap tartanak előadást s a jegyek már reggel 10 órától válthatók.

* **Rendőri hírek. Lopás.** Breier Ferencz tegnap panaszt emelt a rendőrségnél, hogy Patrus Luk és Patruk Illie a vasúti állomásnál egy zsák sóját, mi továbbszállításra volt szánva, ellopták. A rendőrség a tetteseket elfogta. — *Uvakodjunk a zsebtolvajoktól.* Így vásárok alkalmával jó óvatosságnak lenni, a kint jarkáló egyéneknek. Tegnap Vlad József ó-apáti jegyző nejtől loptak el egy 22 frtot tartalmazó pénztárczát. Faludi Soma rendőrőrmester már el is fogott egy gyanúsítottat, ki azonban tagad. De a gyanu minden tekintetben reá irányul.

Községi választások a megyében.

Biharmegye községeiben most folynak az előjáró és képviselőtestületi tagok választása. Vasárnap is több helyen voltak választások, a melyekről a következő tudósításokat vettük:

Szent-Jobb községben az e hó 10-én meg-ejtett tisztujtás alkalmával minden állásra többen lettek jelölve, azonban valamennyi állásra egyhangulag történtek a választások, noha a választó közönség szokatlan és tömeges megjelenése által a választások iránt érdeklődni látszott. Az egyhangú választás eredménye: bíró lett: id. Rostási István, másod bíró: Higili Mihály (uj), közgyám: Fodor Sámuel, adószedő: Papp Károly, esküdtek: Mile Sándor, Tamán József, László József (uj), Bleszán János (uj). — A megválasztottakat a járási főszolgabíró feleskette s ezután lendületes szavakban felköszöntvén, figyelmeztette őket, hogy kötelességeiknek mindig hiven, pontosan igyekezzenek megfelelni. A községi előjáróság nevében Rostási István főbíró mondott megleghangu köszönetet a szép bizalomért az egybegyűlt választó közönségnek, köszönetét fejezve ki járási főszolgabírónak és a választási eljárás tapintatos vezetéséért.

Csanáros községben szintén többen lettek minden állásra jelölve, itt már a bírói állást szavazás útján töltötték be, a többiek egyhangulag választották meg. Bíró lett: Gyíngye Péter, másod bíró és adószedő: Erdei Péter (uj), közgyám: Papp János, esküdtek: Fésüs György (uj), Mikula János (uj), Csillik Mihály. Különbben itt is szép rendben folyt le a választás.

Pecze-Szöllösön f. hó 12-én ejtették meg a községi képviselő-választást. Délelőtt 9 órakor pontban kezdődött a titkos szavazás **Bérczy Imre** közp. főszolgabíró elnöke alatt a községházánál. Bizalmi férfiak voltak: Szlafkán Mihály, Izidor Mihály, Nagy Sándor, Paizs Ist-

ván. Beadatott összesen 37 szavazat, mi 21 egyén között oszlott meg. Megválasztottak: Ignác Gábor, Schmiéd József, Guzmán József, Paizs István és Paizs Péter. — Póttagok: Hankovics Ferencz, Szabó János.

EGYESÜLETEK.

A »Réti Népkör« felolvasó ülése. Vasárnap este hat órakor a nagyváradai réti népkörben sikerült felolvasást tartottak. A felolvasást nagy közönség hallgatta végig s meggőződést szereztek ez által arról, hogy e fiatal egyesület buzgó követi a maga elé kitűzött célt, hogy szórakoztatva művelje a népet.

Ifj. **B e z l a n o v i t s** Nándor, az 1848/49-i szabadságharcból mutatott be képeket, élénken kiszinezve s a közönség gondolkodás módját jól eltaláló méltatás kíséretében.

Ezután dr. **Vári Szabó Béla** olvasta fel **P a l á g y i** Lajos »Aradi vértanúk« című költeményét s úgy a szép előadás, mint maga a költemény nagy hatást ért el.

Mindkét közreműködőnek jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

IPARUGY.

Iparosok vasárnapja.

Az iparosok segédek továbbképző tanfolyamán folyó hó 13-án vasárnap dr. Tóth M. tartott érdekes előadást a polgári iskola természettani termében, mely a tanulni vágyó iparos-íjakkal zsufozásig megtelt. Az előadó a galvanizmusról beszélve ismertette a különböző villamtelepeket és a villamosság fontosabb hatásait, bizonyította a villamosságnak az ipari életben való hatalmas térfoglalását. Az ezüstözés, nikkelezés, rézbevonás, villanycsengő, villamvilágítás, villamos motorok stb. stb. tanulságos kísérletek alapján bemutatva mindvégig a legfeszültebb figyelemben tartották a hallgatóságot.

Az ifjúság nevében igazgató köszönte meg az előadó fáradozását, lelkes szavakkal buzdítva az iparos ifjakat az ezen művelődésükre megbecsülhetlen előadások minél szorgalmasabb látogatására.

MULATSÁG.

A debreczeni gazdasz-bál. A szomszédos Debrecen farsangi mulatságai között egyike a legfényesebbnek és legsikerültebbnek a gazdasz-bálja. Nemcsak Hajdu- és Biharmegyéből, hanem távol eső helyekről és a fővárosból is, sokan szoktak lerándulni a hagyományos jőnevű bál alkalmából a czivis városba. Az idei farsangon január 9-én tartják a gazdasz bált, a melyre a következő meghívót bocsátották ki:

A debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet hallgatói által segélyező egyesületük javára 6 nagysága csikszentkirályi **L e s t y á n** Adorjáné okolicsnai Okolicsnai Ilona urnó védnöksége mellett 1897. január 9-én, az »arany bika«-összes termében rendezendő zártkörű Gazdasz Bálra. Személy-jegy 6 korona. — Család-jegy (4 személyre) 18 korona. — Páholy-jegy 20 korona. Páholyba lépőknek személy-jegyvel nem kell ellátva lenniök. Jegyek csupán a meghívó előmutatása mellett válthatók: Szent-Királyi Tivadar, Zádor Lajos és Békés Lajos urak üzetében és este a pénztárnál. Páholyokra előjegyezhetni a rendező bizottság hivatalos helyiségében (Kádas-utca 1897/b.) Felül-fizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 9 órakor.

Az ipartestület bálja. A nagyváradai ipartestület 1897. évi január hó 10-én a »Fekete Sas« szálloda nagytermében jótékonyczélú házias zártkörű táncszertélyt rendez. A befolyandó összeg életfogytiglan való eltartás és gondozásra felvett ez idő szerint hat elaggott munkaképtelen iparosok alapítójának gyarapítására fog fordítottatni. A rendező bizottság elnöke Bertsey György. Belépti jegy 1 frt. — Család-jegy 2 frt. Kezdeté 8 órakor. — Karzatnyítás 6 órakor. Jegyek előre válthatók a meghívó előmutatása mellett a testület irodájában, ugy Szilárdy és Társa Bémer-téri, Voszka Ferencz, Fábry testvérek Fő-utcai és Voncez Zsigmond Uri-utcai

üzleteikben és este 6 órakor a pénztárnál. Felül-fizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak.

Igazságszolgáltatás.

Epizód a törvényszék előtt.

A Farkas László és társai lopásai ügyének tárgyalása alkalmával érdekes epizód fordult elő.

L o v a s Imréné, ki afféle tipikus parasztaszszony orgazdasággal volt vádolva szintén ez ügyből kifolyólag.

Azonban szörnyen a lelkére vette a dolgot, hogy törvény elé állítják s elfacsarodott szívéből úgy előtörtek a könyek, mintha valami talián czitrom lett volna. De a §§-ok szilárdan álltak s mikor Lovasné látta, hogy hiába sirt ki oly pazarul annyi könyet, majdnem toporzékolt dühében.

Hát még mikor szembesítésre került a dolog és Farkas László őszintén előadta, hogy:

— Néném asszony mondta, hogy lopjak tyukot, meg libát, megfizet érte.

Ekkor keletkezett még csak nagy patália. Lovasné megeresztelte a nyelvét s csakugy reszketett tőle szegény **F a r k a s**, ki neve daczára gyávább a nyulnál.

— Én mondtam te hazug! Te szentelen, hogy süljön ki a szemed! Pfüj!

Egy köpés, aztán úgy nézett ki Farkas László mintha arcát árvíz borította volna el.

Az elnök rögtön rászózott 24 órai elzárást illetlen viselkedésért, az ór a tárgyalás után nyomban el is vitte, az ügyészégi szűk zárkák egyikébe.

Két kabát miatt három évi fegyház.

Ollár Ferencz kapta magát és a nagyváradai piacon **Schönberg Lipót** nagyváradai zsbárustól 2 rossz kabátot elloptott. Az egyiket magára vette, a másikat pedig **Hoholics** nevű czimborájának dobta oda, hogy ketten értéksítsék azt. Ittak is belőle egy korcsmában, hanem jó drága volt a mulatság, mert a kir. törvényszék tegnap tartott ülésén **Ollár Ferencz** három évi fegyházra, **Hoholics** ot pedig egy hónapi börtönre ítélte.

Elítelt tolvajok. **Farkas László** és **Nagy István** lopás, **Farkas Ferencz** és **Lovas Imréné** bihar-félegyházai lakosok pedig orgazdaság miatt kerültek a nagyváradai törvényszék elé. Több rendbeli lopást követtek el az előbbiek, sőt Weisz Salamon pinczéjét is feltörték és onnét sört, bort és pálinkát, a boltból pedig pénzt loptak. **Farkas Ferencz** ki a fiatal tolvaj édes apja és **Lovas Imréné** voltak az orgazdák. A törvényszék **Farkas Lászlót** 3 rendü lopás miatt egy évi börtönre ítélte. **Nagy Istvánt**, tekintettel, hogy a büntény ideje alatt a 16-ik évét még nem töltötte be, 14 napi fogházra. **Farkas Ferenczet** 8 havi, **Lovas Imrénét** pedig egy havi börtönre ítélte.

Sulyos testi sértés. **K. Nagy Mihály** és **F. Szabó Ferencz** együtt mulattak a korcsmában. Mulatozás közben azonban szokás szerint mindketten bepálinkáztak. Ilyen állapotban összevesztek egymással és **K. Nagy Mihály** sulyosan megszurta egy késsel **F. Szabó Ferenczet**. A törvényszék tegnapi ülésén **K. Nagy Mihályt** négy havi fogházra ítélte.

Egy fegyencz a törvényszék előtt. **Fekete Bálintot** már a debreczeni törvényszék rablás büntetéseért öt évi fegyházra ítélte s még nem is régen vált jogerőssé az ítélet. Tegnap a nagyváradai törvényszék elé állították hat rendbeli lopásért. Lopott buzát, gazdasági eszközöket stb. Tekintve rovott előéletét, e lopásokért a nagyváradai törvényszék is elítélte három évi fegyházra s így most egy folytatában 8 évi fegyházat kell kitöltenie.

A páliuka áldozata. **Tózsér Károly** pálinkával nevelte gyermekét 3 éves korától fogva. A kis fiu kedvelte is az italt s az apa és **Szabó István** gondatlanságából kifolyólag a mult év június havában, egy egész üveg pálinkához jutott. Meg is ivott belőle amennyit birt, de alkohol mérgezést kapott és meghalt. E gondatlanságáért a kir. törvényszék által tegnap megtartott végeltárgyalás alkalmával **Szabó István** 2 havi, **Tózsér Károly** pedig egy havi fogházra ítéltetett.

REGENY-CSARNOK.

Zseheld ki felebarátodat.

REGÉNY.

Irt: G É R A R D E D. 58

E levélnek, mely így hangzott, se füle se farka sem volt, eltekintve a kifogástalan orthographiájától, akár egy hat éves gyermek levelének lehetett volna tartani. Kázmér nem értett belőle semmit, csupán Tiburtióra vonatkozó rész okozott egy kis aggodalmat neki, hátha ez alkalmatlankodott Xéninál holmi házassági ajánlatokkal. — Szegény Xénia, mennyit állottál ki tőle, míg távol voltam, de ime jön a te megszabadítód.

Lodnikiba érkezvén, az erdőbe utasították, hogy ott van az egész társaság; ime ott jön éppen az erdőből Marczin.

A testvéri csókváltás után Kázmér azonnal Tiburtió után kérdezősködött.

— Tiburtió nincs itt — mondá Marczin csodálkozva — hát nem kaptad meg leveleimet?

— Hogyne kaptam volna!

— Tehát nem fáj a szived?

De hát mit jelentsen ez, gondolá magában Kázmér, felvilágosítást kérni azonban már nem volt ideje, mert éppen Lucziánal találkoztak. Marczin magukra hagyta őket, eltávozott. Luczián amint Kázmért megpillantotta, mintha a villám csapott le volna előtte, úgy állott meg Kázmér előtt egészen elhalványodva.

— Minek jöttél vissza? — kérdé végre dadogva Luczián még mindig nem lévén ura maga magának.

— Hát az esküvődre jöttem, enyje hát nem is örülsz annak? Még kezedet sem nyujtottad nekem.

— Igaz, egészen elfelejtettem, — és mintegy habozva nyujtá Kázmérnak a kezét, melynek hidege Kázmér egész testét átjárta.

— De hol vannak a többiek? menjünk oda, hadd üdvözöljem menyasszonyodat.

— Ne menjünk most oda — felelé Luczián.

— De én oda akarok menni, — melyik út vezet hozzájuk?

— Ez — s evvel előre ment Luczián, útközben beszélgettek egyet mást az örökségről, de csakhamar észrevette Kázmér, hogy rossz úton vezet Luczián, mert éppen az ellenkező oldalon hallott női hangokat.

— De hiszen nem jó helyen megyünk Luczián — mondá Kázmér s avval keresztül kezdett törni a sörényen át azon irányba, honnan a hangok jöttek.

— Ne menj! Az Istenért maradj itt Kázmér! — kiáltott Luczián, de Kázmér már akkor ott volt egy tisztáson a kis társaság előtt. Ott állott egy csoportban négy személy: egy öreg úr, a nagynéni, Viczia fekete ruhában és Xénia. Kázmér egyenesen Xéniához ment. — Piani Xénia! hála Istennek szerencsésen visszaérkeztem.

— Kedves Xénia — szólt most a nagynéni — kicsoda ez az úr?

Gyors válasz következett, melyet azonban Kázmér nem tudott megérteni.

— Csakugyan — szólt ismét gnyosan az öreg nő — hát ez ezen szerencsétlen fiatal ember?

Kázmér észrevette, hogy vétett az illem ellen, amennyiben elmulasztotta bemutatkozni.

— Bocsánatot kérek — szólt Kázmér Vicziához fordulva — figyelmetlenségemért, de higgye el, fölötté örvendek, hogy éppen még jókor érkeztem meg, hogy önnek mint leendő kedves sógornőmnek sok boldogságot kívánjak.

Viczia visszahökken — mit jelent ez, kérem itt félreértés van.

— Ismét egy félreértés, mit jelentsen mind ez?

— Kérem — szólt most az öreg úr — magyarázza meg furcsa magaviseletét.

— De hát álmodom-e, vagy mi az? — kiáltott fel Kázmér — azt hiszem, hogy igazam van, ha azt mondom, hogy Viczia az én ücsém menyasszonya.

— Csalódik — szólt ismét az öreg úr — nem Viczia hanem Xénia a menyasszony.

— Az nem igaz — heveskedett Kázmér.

— Ne feledkezzék meg fiatal ember, hogy hol van, — szólt közbe az öreg hidegen és szigoruan.

— Ne ingereljek kérem — hangzott most a háttérből — nem látják, mily zavart a kinézése?

Kázmér most Xéniához akart fordulni, de az egy fának támaszkodva ott állott, mindkét kezével befödve arcát.

— Nem igaz — szólt ismét Kázmér — kissé nyugodtabban.

— Luczián miért nem igazoltad te is, hogy nem igaz?

Hol vagy Luczián?

Két lépésnyire hátrább állott Luczián némán.

— Hallgass s várjál, míg egyedül leszünk — szólt most Luczián.

— Egy percet sem várok, itt mindjárt akarom megtudni a valót.

— Vezesse el őt — suttogá Luczián Vicziának — vezesse el a nagynéjével együtt.

A következő pillanatban már eltűnt a három nő az öreg úrral és a két testvér egyedül maradt.

XVIII.

Kettőnk közül az egyik megőrült, az tény, mondá Kázmér — csak az a kérdés, melyik?

— Azt hiszem egyik sem, csak légy nyugodt — szólt Luczián — Xénia holnap feleségem lesz.

— Xénia feleséged lesz? s szabad akaratából lesz az?

— Mily furcsa kérdés ez, ma az utolsó napon.

— Tehát Xénia elfelejtett, oh Istenem! csakugyan elfelejtett volna?

Nem, nem lehet, itt árulás és csalás történt. Luczián te csaltál meg!

— Miféle ellenvetéseid volnának neked a megkötendő házasság ellen és mivel csaltalak volna meg, magyarázd ki magad.

— Hát nem csalás az, egész télen át a legfeltűnőbbben udvaroltál Vicziának és magad irtad nekem a Vicziával való eljegyzésedet, most pedig Xéniát akarod elvenni?

— Gondold meg Kázmér, te épen úgy udvaroltál Vicziának mint én, de meg Vicziát már csak az anyagi viszonyai miatt sem vehetném el.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A főrendek felirata.

Budapest, december 14. Ma délelőtt 11 órakor a főrendház kis gyűléstermében a főrendházi felirati bizottság tagjai gyűlést tartottak, melyen a megválasztott bizottsági tagok csaknem teljes számmal megjelentek. A miniszterek közül jelen voltak br. Bánffy Dezső miniszterelnök, Dr. Wlassics és Lukács miniszterek.

A trónbeszédre adandó főrendházi válaszfelirat azon pontjánál, mely a katolikus autonomiáról és a kongruáról szól, — miután maga a kormány töröltetni kívánta azon kifejezéseket, melyek e két ügynek az országgyűlés hatáskörébe való vonását tartalmazzák. — Dr. Schlauch Lőrincz bibornok, váradi püspök felemlítette dr. Dárday Sándor miniszteri tanácsosnak a jogászegyletben tartott minapi felolvasását, melyet a kormány terveivel vét kapcsolatba hozhatni és jelzette: hogy ez a katolikusok közt nagy megütközést fog kelteni, mert ezen törekvésben folytatását kénytelen látni az egyházpolitikai harcoknak, mely annál erősebb lesz, mert ha egyszer a katolikus alapítványok a kormány, illetőleg az országgyűlés ellenőrzése alá helyeztetnek, logikailag és igazság szerint a görög keletiek karlóczai, az erdélyi román és a protestánsok alapítványai is hasonló elbánásban kell hogy részesüljenek. Mert a katolikusokra hozni kivételes törvényt és a protestánsokét vagy görög keletiekét kihagyni sérelmet képezne nem csak általános jogi tekintetben, hanem különösen sérteni a királyi legfőbb kegyuri jogot, mert törvényeink a katolikus alapítványok feletti ellenőrzési és intéz-

kedési jogot kizárólag királyainknak mint főkegyuruknak tartják fenn.

Br. Bánffy Dezső miniszterelnök a kormány nevében kijelentette: hogy a mondott felolvasás (Dárday Sándoré) privát vélemény, mely a jogász-egyletben már 8 év előtt felvetett, de ettől a kormány egészen távol áll és egyáltalán nem szándékszik a katolikus vagy más egyházi alapítványokra nézve törvényjavaslatot előterjeszteni, vagy ezekre nézve intézkedni.

Dr. Schlauch Lőrincz bibornok, váradi püspök nagy megnyugvással fogadta e nyilatkozatot. De a mondottakkal kapcsolatban felhozta, hogy tagadni nem lehet, miszerint az egyházpolitikai harcok által felkorbácsolt hullámok még le nem csillapultak, hogy a nyugtalanság meg nem szűnt; mint azt a mindennapi tapasztalat bizonyítja. Igaz, hogy a kormány egyes tagjai a választások alatt kijelentették, hogy az egyházpolitikai harcot nem kívánják folytatni; — de hivatalos megnyugtató nyilatkozatot nem tett sem a trónbeszédben, sem az országgyűlésen a kormány.

Tehát igen czélszerűnek, igen szükségesnek tartja, hogy a méltóságos főrendek válaszfeliratában egy annak megfelelő passus beillesztetnek, és azért a következő betoldást hozta javaslatba:

»A hit és a vallás dolgában mindenkor tanusított legkegyesebb figyelme, mely ezen trónbeszédben is nyilvánul, táplálja bennünk a reményt, hogy a vallás terén létező bajok orvoslásával Felsőged bölcsessége megfogja találni az utat és módot a vallásos békének az országban való biztosítására.«

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök ezen indítványt elfogadhatónak nem tartja, mert ebben a revízió gondolata foglaltatik és valamint a kormány a maga részéről semminemű egyházpolitikai kérdéseket felvetni nem fog; ugyellene van minden oly kísérletnek, mely bármi ürügy alatt más oldalról ezeket ismét felszínre hozni akarná.

A bizottság Dr. Schlauch Lőrincz bibornok, váradi püspök indítványát mellőzte.

Gróf Zichy Nándor erre kijelentette: hogy az indítvány el nem fogadtatván fentartja magának az actió szabadságát.

Az üdülő főherczeg.

Budapest, decz. 14. (Saj, tud. táv.) Mária Terézia főherczegnő leányaival és estei Ferencz Ferdinánd főherczeggel, továbbá 16 személyből álló kísérettel Ajaccioba érkezett, hogy itt töltsse a téli évadot. A »Temps« távirata szerint a felsőges személyek megérkezése a lakosság körében nagy örömet és megnyugvást keltett, mert annak bizonyítékát látják ebben, hogy az uralkodó család Windischgrätz herczeg legutóbbi rabló-kalandja daczára is jóindulattal van eltelve Korzika népe iránt.

Uralkodók utazása.

Budapest, december 14. (Saját tud. táv.) Ő Felsege tegnap este Bécsbe érkezett; honnan a dán trónörökös ugyanaz nap Kopenhágába utazott.

A miniszterelnök ebédje.

Budapest, december 14. (Saját tud. táv.) Báró Bánffy Dezső miniszterelnök holnap, kedden nagy ebédet ad, melyen jelen lesznek a főrendház itt időző tagjai, a miniszterek és más notabilitások.

Elitelt plébános.

Budapest, decz. 14. (Saját tud. táv.) A »Krestán«-ban *Martincsek J.* lopeji r. k. plébános »Vazeny pane« cz. alatt egy cikket irt, amiért a kir. ügyészség, bizonyosan a kormány rendeletére, sajtóper indított. Nemzet elleni izgatásért elitelték három napra.

Török ügyek.

Budapest, decz. 14. (Saját tud. távirata.) Konstantinápolyból írják, hogy Nelidov orosz nagykövet szerdán fog állomáshelyére visszatérni. Ugyanott fogadta a szultán kihallgatáson Markov bolgár diplomáciai ügynököt és megelégedését fejezte ki neki Bulgária kifogástalan magatartása felett s üdvözlét küldte az országnak és fejedelmének.

Konstantinápoly sorsa.

Bécs, december 14. (Saját tud. táv.) Nelidov orosz nagykövet is hosszasan fog tanácskozni Goluchowski külügyminiszterrel. A döntő lépést beszélük meg Konstantinápolyra nézve.

Színház égés.

Budapest, decz. 14. (Saját tud. táv.) Ros-tow oroszországi városban a városi kertben épült nagy színház ismeretlen okból kigyult és az egész dekorációval és diszitással egyetemben teljesen leégett: Emberéletben nem történt semmi veszteség.

Egy bevándorló merénylete.

Budapest, decz. 14. (Saját tud. táv.) New-Yorkból sürgönyzik: Egy Kielből érkező bevándorló, bizonyos Schütt Lajos, pénteken Feigl német főkonzul hivatalába hatolt és revolvert szegezve neki, egy rokona által Kielben feladott pénzösszeget követelt tőle. A merénylet elfogták.

KÖZGAZDASÁG.

Ülés a kereskedelmi kamarában. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara a folyó évi december hó 16-án (szerdán) d. u. 3 órakor saját helyiségében ülést tart.

Az ülés tárgyai:

1. Elnöki közlések.
2. Titkár jelentése az ügyszakokról és a miskolci társamara házfelavatási ünnepéről.
3. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leiratai;
 - a) a tanulmányra kiküldött szakközvegeknek bejelentéséről a monarchia külképviseleihez; a) egy áruisme a kereskedelmi földrajz kiadási költségeihez való hozzájárulás iránt.
 4. A m. kir. államvasutak válasza a kocsihány tárgyában a keresk. miniszteriumhoz intézett sürgönyökre.
 5. A pécsi társamara átiratai:
 - a) a kamarai tisztviselők rendszeresített ötödéves pótlékban való részesítése iránt;
 - b) a kamarai tisztviselők részére kedvezményes vasuti jegyek engedélyezése tárgyában.
 6. A soproni társamara átirata a közgazdasági előadói intézmény reformja tárgyában.
 7. Szobervármegye és Nagyvárad város átirata, az utazó kereskedői ügynökök megrendszabályozása iránt.
 8. A kamarához időközben érkezett kérelmek és felhívások.
 9. A meghívók szétküldése után napirendre tűzött ügyek.

Délvidéki gazdasági akadémia. A temesvári gazdasági egyesület legutóbbi választmányi ülésén elhatározta, hogy kérvényt intéz a földmivélsügyi miniszterhez a Temesvárott föllítandó délvidéki gazdasági akadémia érdekében. Együttal felszólítja a délvidéki törvényhatóságokat, hogy ugyanebben a tárgyban szintén kérvényt intézzenek a kormányhoz.

Filoxera-zárlet. Bihar vármegye Mezőgyán és Ugra községek. — Moson vármegye Szt-Miklós község, — Szobervármegye Nagy-Ludas és Récese községek szőlőiben a filoxera jelenléte megállapítván nevezett községek határai a földmivélsügyi miniszter rendeletével zár alá helyezettek.

Székely fiuk alkalmazása. A kereskedelemügyi miniszter még a múlt hónap folyamán leiratot intézett Háromszék- és Udvar-

hely-megyék főispánjaihoz, melyben felhívja őket, hogy a székely iparosok és kézművesek Romániába való kivándorlásának meggátolása végett gondoskodjanak arról, hogy a téli időszak alatt munka nélkül levő székely iparosok és kézművesek az államvasutak gépgyáraiban alkalmazást nyerjenek. A két vármegye főispánja a legutóbbi hetek alatt mintegy 100 munkást hozott a budapesti, miskolci és diós-győri államvasuti gépgyárakba.

Terménytőzsde.

Budapest, decz. 14.

B u z a	ősre, bácskai	8.05
	ősre, északi	8.07
	október-novemberre, bácskai	6.80
	okt.-nov.-re északi	6.82
R o z s	ősre bácskai	5.70
	ősre, északi	5.10
T e n g e r i,	okt.-nov.-re, bácskai	8.95
	okt.-nov.-re, északi	8.96
R e d c z e	október-novemberre, bácskai	11.10
	okt.-nov.-re, északi	11.20

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. decz. 14-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	122.—
Magyar koronajárdék	— — — —	99.15
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	— — — —	123.15
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — —	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — —	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — —	97.50
Italméresi jog megváltási kötvény	— — — —	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — — —	97.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcsön	— — — —	151.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	— — — —	136.50
Osztrák járdék papirban	— — — —	101.10
Osztrák járdék ezüstben	— — — —	101.10
Osztrák járdék aranyban	— — — —	122.50
Osztrák korona járdék	— — — —	100.75
1860. osztrák államsorsjegyek	— — — —	143.60
Osztrák magyar bankrészevény	— — — —	935.—
Magyar hitelbank részevény	— — — —	409.—
Osztrák hitelintézeti részevény	— — — —	381.—
Osztrák-magyar államvasuti részevény	— — — —	877.25
20 frankos arany (Napoleonkor)	— — — —	9.54
Német birodalmi márka	— — — —	58.98 1/2
London vista	— — — —	119.90
Páris vista	— — — —	47.50

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.**Túlhalmozott raktár miatt leszállított árak.**Főmagasságu *Dr. Schlauch Lőrincz*

bibornok ur Ő Eminenciájának szállítója.

SZILÁDKY és TÁRSA**NAGYVÁRADON, BÉMER-TÉR, POYNAR-FÉLE HÁZ.****FÉRFI RUHÁK.**

Midőn a gazdag választéku angol és francia kelméssel berendezett raktárunkat a t. közönség figyelmébe ajánljuk, bátrak vagyunk megemlíteni, hogy

a külföld legujabb eredeti divatcikkei

nagy választékban nálunk kaphatók s — tekintettel a divat haladására — a jó munka és izléses divat keresztülvitelére a legkitünőbb erővel rendelkezünk.

Szövetek mérték szerinti eladása gyári áron.

— Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és mintákkal szolgálunk. —

Jutányos, határozott árak.

(214) 19-20

Túlhalmozott raktár miatt leszállított árak.

Túlhalmozott raktár miatt leszállított árak.

Túlhalmozott raktár miatt leszállított árak.

Butorvásárlók figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani *saját műhelyemben készült*

kész butoraimat,

u. m. hálószoba, ebédlő és irodai teljes berendezéseket, melyek a legjobb kivitelben, felelősség mellett és a

legjutányosabb árakat

számítva folyton készletben vannak.

Bármily e szakmába vágó megrendelések a legjobb és legújabb kivitelben elfogadtnak.

Teljes tisztelettel

HERCZEGH VINCZE,
asztalos

Nagy-Teleky-utca 447. szám.

257 4-20

2480/1896 sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közzé teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. bíróság 1895. évi 67234. számú végzésével Goldberger I. H. felperes részére Kutasi D. alperes ellen 67 frt 49 kr követelés és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 1063 frtra becsült ingóságokra a nagyvárad-városi kir. járásbíróság 18994/96. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna alperes Fő-utca 400. sz. a. üzletében leendő megtartására határidőül 1896. évi december hó 16. napjának délelőtti 11 órája tűzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt 1 cassa, boltberendezés, könyv, papir és írószerek és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfelvétel mellett szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Nagyváradon, 1896. évi november 10.

Batig Ferencz,
kir. bír. végrehajtó.

306 1-1

270 5-15

Legjobb

és

legolcsóbb

női-, férfi- és gyermek
czipőket

lehet szabott árak mellett venni

czipő, kalaps férfi-divatáruházában

NAGYVÁRAD,

Zöldfa-utca, a „Zöldfa“-kávéházzal szemben.

Leitner Lázár

Megrendelések 24 óra alatt.

Kitüntetve az 1896. évben rendezett országos kiállításon kiállítási éremmel.

STERN IGNÁCZ

kész férfi-, gyermek-ruha és szabó-üzlete
NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemet a téli idényre nagy választéku mindennemű kész férfi- és gyermek-öltönyök, felöltők- és téli-kabátokkal rendeztem be.

Nagy ruha-raktáram czikkeit csak saját műhelyemben készítettem, miért úgy minőség, mint az árak tekintetében bármely budapesti vagy bécsi gyári raktárakkal kiállom a versenyt.

Egyszersmind van szerencsém tudatni, hogy bel- és külföldi ruhaszövevényeim már megérkeztek, melyekből mérték szerinti mindenféle öltönyök, felső kabátok, téli kabátok

több kiállításon kitüntetett saját műhelyemben készültek.

E czéltől egy elsőrendű szabással rendelkezem, ki tapasztalatait a bel- és külföld nagyobb üzleteiben szerezte meg. Elegáns szabás! pontos kiszolgálás! és a legolcsóbb árakat előre biztosítva, maradtam kiváló tisztelettel

STERN IGNÁCZ, NAGYVÁRAD,
Zöldfa-utca.

Kitüntetve a nagyvárad orsz. segéd- és tanonez kiállításon ezüst oklevéllel.

279 8-25

Városi és utazó bundák.

Legalkalmasabb

karácsonyi ajándékok:

csinos levélpapírosok dobozokban,

látogató-jegyek.

Saját készítményű előjegyző naptárak 1897-re.

Tömb (blok) naptárak.

Megrendelhető:

Szent-László könyvnyomdában.

Nagyvárad. apáca-utca 3. sz.

Karácsonyra!

Van szerencsénk a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani

Karácsonyfára való díszek
rendkívül nagy választékban

legolcsóbb árakon.

Legfinomabb *bonbonok, csukorkák* mindig friss minőségben.

A közelgő karácsonyi ünnepekre *Bonbonierek, kassetták* eredeti árakon. *Gyümölcs-kenyér* friss minőségben. *Alacs, Dobos, Mokka, Vecsera, Pischinger* tortákat a nagyérdemű közönségnek legjobban ajánljuk.

Postai szétküldést pontosan eszközöl

Alacs és Ritter

300-5-14

czukrászdája.

Fodor Lajos

Nagyváradon, Korona-utca (Saját ház.)

Van szerencsém ajánlani saját készítményű **fedeles, fedetlen, pasquet, amerikai és női hajtó kocsijaimat**

a fővárosi legújabb izlésnek teljesen megfelelő kiállításban natur vagy festetten. Esetleg külön megrendelésre is készítek. Az árak a lehető legszolidabbak.

Ugyszintén mindennemű kocsis javításokat gyorsan, pontosan és a legjutányosabb árban eszközölök.

Kedvező idő esetén a nagyvásár tartama alatt pedig Nagy-Sándor utca szegletén fogom **uj kocsiaimat** kiállítani.

kiváló tisztelettel

FODOR LAJOS,
kovácsmester.

305 3-3